

Redegørelse vedr. udbredelse og håndtering af COVID-19 på københavnske plejehjem

22. april 2020

Sagsnummer
2020-0097372

Dokumentnummer
2020-0097372-3

Baggrund

Følgende spørgsmål er stillet af Det Konservative Folkeparti på baggrund af en bekymring for, at der er konstateret smitte hos borgere på københavnske plejehjem samt spørgsmål til håndteringen af forebyggelse af smitte.

Sundheds- og omsorgsborgmesteren er blevet bedt om at redegøre for:

1. Hvor mange københavnere på de københavnske plejehjem, der er eller har været konstateret smittet med corona-virus, og hvor mange plejehjem de er fordelt på?
2. Hvordan smitten formodes at være kommet ind på plejehjemmene, når plejehjemmene er omfattet af besøgsforbud?
3. Hvad borgmesteren har gjort for at beskytte plejehjemsbeboerne imod smitte, herunder om der har været tilstrækkelig test til beboere og personale, og om der har været tilstrækkeligt med isolationsmuligheder?
4. Hvad borgmesteren har gjort for de plejehjemsbeboere med corona, der er udskrevet fra et hospital, så de ikke smitter andre beboere?

Svar:

Ad 1)

Pr. 21. april 2020 var 25 beboere på forvaltningens plejehjem aktuelt konstateret smittet med COVID-19. Af disse var tre indlagt. Hertil kommer 20 beboere fra forvaltningens plejehjem, som er afdøde ved døden med COVID-19. Det kan dog ikke fastslås om, borgerne er døde med eller af COVID-19, da en stor andel af borgere på plejehjem ofte lider af en eller flere kroniske sygdomme eller andre sygdomme. 23 er raskmeldte. Det svarer til, at ca. 2 pct. af de københavnske plejehjemsbeboere er eller har været smittet med COVID-19. Dette tal må anses for at være relativt lav – dog er det behæftet med en del usikkerheder, idet alle beboere ikke er blevet testet.

Ovenstående opgørelser vurderes ikke at være overraskende set i forhold til, at det – på trods af tiltag for at minimere smitterisikoen – hele

Center for Ledelse og
Kommunikation
Betjening af Borgmester, Udvalg
og Direktion
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009290304

tiden har været forventeligt, at også beboere på plejehjem ville blive ramt af den yderst smitsomme virus – og desværre også, at dette ville resultere i dødsfald. I mindst 35 ud af 98 af landets kommuner er der konstateret smitte med COVID-19 på plejehjem og i ældreplejen (jf. tal pr. 4. april 2020). Flere kommuner er også ramt relativt hårdere end Københavns Kommune – eksempelvis er der konstateret smitte på tre ud af 12 plejehjem i Frederiksberg Kommune (25 pct.).

De smittede beboere i Københavns Kommune fordeler sig aktuelt på syv af forvaltningens 43 plejehjem (ca. 16 pct.).

Som flere medier har beskrevet har 12 af de borgere, som er afdøde ved døden med COVID-19, været bosat på Plejehjemmet Sølund. Yderligere ni borgere herfra er i øjeblikket smittet – heraf en indlagt, og i alt er ni beboere raskmeldte pr. 20. april 2020. For at håndtere smitteudbruddet på Plejecenter Sølund bedst muligt, har Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (SUF) løbende været i meget tæt kontakt med Styrelsen for Patientsikkerhed ift. at iværksætte de fornødne tiltag. Plejehjemmet Sølund har i alt 150 boliger og seks aflastningspladser samt et aktivitetscenter.

Hertil kan jeg tilføje, at det gennem hele forløbet har været vigtigt for mig at følge situationen og udviklingen i smittespredningen tæt, og jeg har derfor bedt om at få daglige opdateringer på antallet af smittede, evt. dødsfald og raskmeldte borgere på plejehjem og i hjemmeplejen. Derudover har jeg bedt om, at vi løbende holder Sundheds- og Omsorgsudvalget og Borgerrepræsentationen orienteret om sagens udvikling med ugentlige skriftlige orienteringer samt mundtlige briefinger.

Ad 2)

Det har ikke været muligt at opspore præcis, hvordan smitten har fået adgang til de københavnske plejehjem. Den første smittede plejehjemsbeboer blev testet positiv for COVID-19 den 17. marts 2020. I Københavns Kommune har der i udgangspunktet været lukket for alle indflytninger til plejehjem fra eget hjem samt været besøgsforbud siden den 12. marts 2020. Hertil skal det nævnes, at besøgsforbuddet på hospitaler, plejehjem mm. fra nationalt hold først trådte i kraft den 18. marts 2020.

Den første smittede blev konstateret på Plejecenter Sølund, der som nævnt er et stort plejehjem med mange aktive beboere og medarbejdere samt en stor berøring med lokalsamfundet. Derfor kan smitekilden/smittekilderne ikke bestemmes med sikkerhed. Det formodes dog, at smitten er kommet inden den omfattende nedlukning af landet den 11. marts, og inden der blev indført besøgsforbud på de københavnske plejehjem jf. ovenfor.

Det er kortlagt, at det første tilfælde af smitte med COVID-19 blev opdaget i forbindelse med hospitalsophold.

Ad 3)

SUF har under hele forløbet med COVID-19 fulgt de officielle vejledninger og anbefalinger, der er kommet fra sundhedsmyndighederne. Det gælder eksempelvis Sundhedsstyrelsens (SST) vejledning til forebyggelse af smittespredning med COVID-19 på plejecentre, bosteder og andre institutioner (8. april 2020).

Derudover har alle medarbejdere modtaget information om, at de skal være særligt opmærksomme på mulige symptomer på COVID-19, og at de skal sygemelde sig selv ved milde symptomer. Desuden er der på daglig basis sendt informationer til kommunens driftsenheder med de nyeste opdateringer fra myndighederne.

Endvidere har jeg rettet henvendelse til sundheds- og ældreministeren vedrørende bekymringen for en øget smitterisiko for beboere på plejehjem, når nogle beboere tager på længerevarende besøg hos pårørende og derefter kommer tilbage til plejecentret. Denne problemstilling strider mod besøgsforbuddet og de andre tiltag, der er sat i værk for at inddæmme og minimere smitterisiko for ældre og sårbare borgere. Der er ikke udarbejdet centrale anbefalinger eller vejledninger herom.

Adgang til rådgivning om hygiejne m.m.

Der har været stillet krav om, at steder med plejekrævende borgere, såvel kommunale som private, skal have umiddelbar adgang til rådgivning fra hygiejnekundige medarbejdere i kommunen, som kan rådgive om forebyggelse af smittespredning, herunder hygiejne og anvendelse af værnemidler samt evt. zoneopdeling og indretning af isolerede afsnit. SUF har også været i dialog med Styrelsen for Patientsikkerhed, som nævnt eksempelvis i forbindelse med smitteudbruddet på Plejecenter Sølund.

Den enkelte institution har desuden været opfordret til at udpege et team af medarbejdere, der fungerer som lokale hygiejneansvarlige med særligt ansvar for at sætte sig ind i og holde sig opdateret om retningslinjer, instruere kolleger og fungere som lokalt kontaktpunkt for den kommunale hygiejneorganisation.

Zoneinddeling

Alle plejehjem – herunder Sølund – er inddelt i zoner, således at aktivitet og færden på tværs af zonerne bliver begrænset for både medarbejdere og beboere. På Plejecenter Sølund svarer en enkelt etage til en zone, og da en enkelt etage på et tidspunkt havde flere smittede beboere, opdeltes personalet ligeledes i en gruppe, der varetog plejen af smittede borgere og en gruppe, der varetog plejen af øvrige beboere.

I zonerne på Plejecenter Sølund har man fastholdt en opmærksomhed på det vanlige og kendte liv. Beboere, der ikke er smittede eller i observation for COVID-19, har fortsat med f.eks. at spise sammen. Dog med skærpet hygiejne og længere afstand mellem hver enkelt. Desuden er mad blevet transporteret direkte fra køkkenet op i den enkelte afdeling, hvor det anrettes portionsvist.

Isolation af borgere

Borgere, der har været konstateret smittet med COVID-19 er blevet isoleret samt borgere, der har udvist symptomer på smitte.

Brug af værnemidler

Som nævnt har SUF hele tiden fulgt SST's vejledning fra d. 8. april 2020 om forebyggelse af smittespredning med COVID-19 på plejecentre, bosteder og andre institutioner. Disse informationer er løbende blevet kommunikeret til de lokale ledere via Lederinfo. Dette gælder eksempelvis ift. beklædning. Derudover har SUF gennem hele perioden med COVID-19 haft stort fokus på at sikre, at medarbejderne har haft adgang til de nødvendige værnemidler.

Testning

Overordnet skal det understreges, at SUF hele tiden har fulgt retningslinjerne for brug af tests. Dog har de centrale sundhedsmyndigheder flere gange, siden den første dansker blev konstateret smittet, skiftet strategi ift. testning. Jeg har ikke lagt skjul på, at jeg ikke har været tilfreds med de centrale udmeldinger på dette område. De skiftende meldinger og strategier har ført en lang række udfordringer med sig i den daglige håndtering af borgere i risikogruppen samt ift. personale på sundheds- og ældreområdet. Derfor har jeg som sundheds- og omsorgsborgmester løbende rykket for at kunne teste både flere borgere og flere medarbejdere. Eksempelvis ifm., at der blev konstateret smittespredning på Plejecenter Sølund. Men også her har både den skiftende teststrategi samt manglende kapacitet ift. testning været en udfordring.

Den 22. marts, meldte regeringen ud, at der fremover ønskedes en mere offensiv teststrategi, hvor der fremover skulle være en lavere tærskel for sårbare grupper ift. vurdering og test. Dette indebar også, at personer med let til moderate symptomer, der varetager kritiske funktioner, kunne henvises til praktiserende læge, hvis arbejdsgiver finder det hensigtsmæssigt med hurtig raskmelding. Herunder personer i sundhedssektoren og ældreplejen. Udmeldingen blev dog ikke implementeret med det samme, idet der var mangel på testkapacitet.

Igen den 21. april har SST revideret retningslinjerne til sundhedsvæsenet om håndteringen af COVID-19, så flere grupper nu kan testes som led i arbejdet med at forebygge smitte. Det gælder bl.a. alle med lette symptomer, men også grupper uden symptomer på COVID-19, fx personer, der forventes indlagt på sygehus i over et døgn, og beboere samt personale på institutioner, som fx bosteder og plejecentre.

Forinden dette – allerede den 17. april bad jeg om, at alle borgere, der bor på et plejehjem i Københavns Kommune, hvor en eller flere er konstateret smittet med COVID-19, fremover vil blive testet. Det har regionen været indstillet på, og der blev allerede fra weekenden den 18./19. april lagt en plan for udførelsen af testene.

Ad 4)

Ifm. udskrivning fra sygehus er der stort fokus på at kende borgernes smittestatus. Alle borgere, der er udskrevet til eget hjem efter indlæggelse ifm. COVID-19, bliver i overensstemmelse med SST's retningslinjer på området i eget hjem. Dette gælder også beboere på plejehjem, som dermed ikke omgås andre beboere. Borgere, der udskrives med COVID-19, men som fortsat har for stort sygepleje- og rehabiliteringsbehov til at komme hjem i eget hjem, kommer på det nyoprettede COVID-19-afsnit i Bystævneparken med plads til 13 borgere.

Det er derfor min vurdering, at forvaltningen har fulgt de officielle retningslinjer fra myndighederne ift. at begrænse smitterisikoen for andre beboere på plejehjem i så vid udstrækning som muligt, når en beboer udskrives fra sygehus.